

**Inventarisatie Europese subsidie provincie
Noord-Holland, Metropoolregio Amsterdam &
gemeente Amsterdam**
Peildatum 1 december 2020

Colofon

Opdrachtitel

Inventarisatie Europese subsidie provincie Noord-Holland, MRA, Gemeente Amsterdam
Peildatum 1 december 2020

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland, Gemeente Amsterdam

Projectteam ERAC

Vincent Ketelaars, projectleider
Martijn Panjer
Robert Smeets
Bas Verberne
Lucas Berendsen

Documentnummer

000543

Datum rapport

19 januari 2021

*European and Regional Affairs Consultants (ERAC) B.V.
Vughteweg 47a
Postbus 90102
5200 MA 's-Hertogenbosch
T. +31 (0) 73 700 03 40*

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Opzet van de inventarisatie	5
Stand van verleende Europese subsidie per 1 december 2020 – inclusief categorisering	9
Analyses.....	20
Benchmarking	28
Bijlagen	32

Bijlagen

- Bijlage 1: Berekening van de multiplier
- Bijlage 2: Resultaten Metropoolregio Amsterdam
- Bijlage 3: Resultaten Gemeente Amsterdam

één

Inleiding

1.1 Aanleiding

Provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam hebben aan ERAC de opdracht verleend een update uit te voeren op een eerdere inventarisatie waarin in kaart is gebracht hoeveel financiering vanuit de verschillende Europese programma's bij organisaties in Noord-Holland, de Metropoolregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam terecht komt. De cijfers gepresenteerd in dit rapport hebben als peildatum **1 december 2020**.

In de hoofdstructuur van dit rapport staat de provincie Noord-Holland centraal en daarmee de Europese middelen die aan Noord-Hollandse organisaties zijn toegekend. In de bijlagen worden eerst de resultaten voor specifiek de MRA en vervolgens voor de gemeente Amsterdam in beeld gebracht.

Hoofdconclusie

Vanaf het begin van de huidige programmaperiode 2014-2020 tot aan de peildatum 1 december 2020 is **€ 1.367.279.729** Europese subsidie toegekend aan **1.970** unieke organisaties (**4.246** projectdeelnames) in Noord-Holland.

Deze organisaties besteden de subsidie bij het realiseren van **3.615** projecten. Hieruit volgt een werkgelegenheidseffect in Noord-Holland van **23.079** fte.

Naast de projectgebonden subsidies zijn ook de directe betalingen die Noord-Hollandse landbouwers hebben ontvangen opgenomen in deze inventarisatie. Dit bedrag betreft **€ 259.876.878**.

Ten slotte zijn ook EIB-leningen aan Noord-Hollandse organisaties onderdeel van deze inventarisatie. De totale omvang van deze investeringen betreft **€ 3.506.770.332**.

1.2 Leeswijzer

Dit rapport heeft de volgende opbouw:

- Hoofdstuk twee: Opzet van de inventarisatie
- Hoofdstuk drie: Stand van verleende Europese subsidie per 1 december 2020
- Hoofdstuk vier: Analyses
- Hoofdstuk vijf: Benchmarking

Als bijlagen zijn de gegevens over de multiplier en de resultaten voor de Metropoolregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam opgenomen.

De informatie in dit rapport is weergegeven in overzichtelijke tabellen, figuren en andere visuals, waar nodig met een toelichting.

twee

Opzet van de inventarisatie

De inventarisatie van verleende subsidie maakt gebruik van openbare databases, contacten met programmabureaus / National Contact Points en wordt verdiept met verificatiegesprekken waar nodig.

2.1 Categorisering

Categorisering op projectniveau

Alle projecten worden gecategoriseerd op zes variabelen:

- Europees programma
- Bestuurlijke thema
- Topsector
- Grand Societal Challenge
- European Flagship
- Maatregel cf. EIM-rekentool

De bestuurlijke thema's zijn gebaseerd op de thema's die in overgrote mate een rol spelen in de verschillende provinciale coalitieakkoorden uit 2015. De topsectoren zijn gebaseerd op het landelijk topsectorenbeleid. De Grand Societal Challenges en European Flagships zijn variabelen die de Europese Commissie gebruikt. Deze zorgen ervoor dat vergelijkingen op internationaal niveau mogelijk zijn. De Grand Societal Challenges zijn zeven uitdagingen waarvoor gerichte investeringen in onderzoek en ontwikkeling een effectieve impact hebben. De European Flagships zijn nader geconcretiseerde groeilijnen (slim, duurzaam, inclusief) uit de 'Europa 2020-strategie' van de Europese Commissie. De EIM-rekentool is in opdracht van het destijds Ministerie van Economische Zaken ontwikkeld om van projecten verwachte vervolginvesteringen en werkgelegenheid in te schatten. Hiervoor zijn 21 categorieën projecten (maatregelen) gedefinieerd, met voor iedere categorie een eigen berekeningssystematiek van de vervolginvesteringen en werkgelegenheid.

Categorisering op organisatieniveau

Van de organisaties die participeren in de projecten wordt vastgelegd hoeveel subsidie zij binnen het project toegekend hebben gekregen. Daarnaast wordt de vestigingsplaats van deze organisaties vastgelegd. De vestigingsplaats is de basis voor de geografische verdeling van de Europese subsidie. Op deze manier kan een onderverdeling gemaakt worden naar subsidie per gemeente, COROP-regio of provincie. Ten slotte wordt vastgelegd welk type organisatie de financiering ontvangt en of deze organisatie penvoerder is binnen een project.

2.2 Europese programma's

Het monitoringsysteem bevat de verleende subsidies binnen de grootste en belangrijkste Europese programma's en fondsen. Slechts enkele kleine fondsen en programma's maken geen onderdeel uit van deze inventarisatie.

De programma's worden gecategoriseerd naar regieorgaan. Hierin wordt onderscheid gemaakt naar programma's onder regionale regie, nationale regie en Europese regie. Programma's onder regionale regie zijn Interreg A, EFRO en POP. Dit zijn programma's waar provincies zelf aan het roer staan en invloed uit kunnen oefenen. Programma's onder nationale regie zijn bijvoorbeeld AMIF en ESF. Hier is de Rijksoverheid de meest bepalende actor. Programma's onder Europese regie worden voornamelijk vanuit Brussel aangestuurd.

Horizon2020 is het grootste programma onder Europese regie. Waar programma's onder regionale en nationale regie ook een bepaald geografisch gebied kennen, denk aan Interreg VA 2 Zeeën of Kansen voor West II, zijn programma's onder Europese regie in heel Europa toepasbaar. Dit houdt in dat organisaties uit heel Europa kunnen deelnemen aan deze programma's en concurreren om het budget. Onderstaand zijn de in het monitoringsysteem aanwezige programma's benoemd, gecategoriseerd naar regieorgaan.

Programma's – regionale regie

- EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling)
  - Kansen voor West II (OP West)
  - OP Noord
  - OP Oost
  - OPZuid
- ELFPO (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling), onderdeel POP
- Interreg – grensoverschrijdende samenwerking:
  - Interreg VA 2 Zeeën
  - Interreg VA Duitsland-Nederland
  - Interreg VA Euregio Maas-Rijn
  - Interreg VA Vlaanderen-Nederland
  - Interreg VB Noordzee
  - Interreg VB North West Europe

Programma's – nationale regie

- AMIF (Asiel- en Migratiefonds)
- EFMZV (Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij)
- ESF (Europees Sociaal Fonds):
  - Actieve inclusie
  - Duurzame inzetbaarheid
  - Sociale innovatie & transnationale samenwerking
- ISF (Fonds voor de Interne Veiligheid)

Programma's – Europese regie

- CEF (Connecting Europe Facility)
- COSME
- COST
- Creative Europe
- EaSI (Employment and Social Innovation)
- ELENA
- Erasmus+
- Europe for Citizens
- Europees Globaliseringsfonds
- Eurostars
- Horizon 2020:
  - Horizon 2020 Research & Innovation Action
  - Horizon 2020 Marie Curie
  - Horizon 2020 Coordination and Support Action
  - Horizon 2020 Innovation Action
  - Horizon 2020 ERC Grant
  - Horizon 2020 SME
  - Horizon 2020 (alle overige calls gezamenlijk)
- Interreg VC Europe

- LIFE
- URBACT
- Urban Innovative Actions

2.3 Dataverzameling

Bij de dataverzameling is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Er is zowel gebruik gemaakt van openbare databases als van contacten met programmabureaus. De beschikbaarheid van data verschilt per programma. Horizon2020 stelt bijvoorbeeld een zeer uitgebreide dataset beschikbaar via Cordis. In deze dataset is per deelnemende organisatie omschreven hoeveel subsidie zij ontvangen en waar ze gevestigd zijn. Bij CEF zijn alleen de totaalgegevens per project bekend. Dit houdt dus ook in dat alleen het totaal subsidiebedrag bekend is. Bij dergelijke programma's wordt het bedrag per organisatie berekend door dit totaalbedrag te delen door het aantal deelnemende organisaties. Op deze manier kan een goede inschatting gemaakt worden van de verleende financiering. Voor het EFRO-programma gebruiken we gegevens die verstrekt zijn door de Managementautoriteit. Ten slotte worden voor POP de gegevens verstrekt door de provincie zelf.

Wanneer alle gegevens ingevoerd zijn in de database vindt een verificatieronde plaats. Hierin worden de belangrijkste resultaten besproken en wordt bijvoorbeeld gekeken of iconprojecten missen of dat contactpersonen gedetailleerdere informatie hebben die toegevoegd kan worden aan het systeem.

De aanpak van ERAC gaat uit van pragmatisme in het komen tot voldoende betrouwbare en bruikbare gegevens, zonder 'wetenschappelijk volledig' te willen zijn. Met de gepleegde inzet willen we tot een 80% dekkend beeld komen. Dit met de wetenschap dat de inspanningen om de laatste 20% te vergaren onevenredig groot zijn.

2.4 Benchmarking

Ter vergelijking van de verkregen Europese subsidie ten opzichte van andere provincies, geeft dit rapport een benchmark voor het aantal inwoners, het BRP (in totaal en per jaar) en een verdeling van middelen naar type regieorgaan. De benchmark wordt zowel inclusief als exclusief de cijfers van het Horizon2020-programma gegeven. Horizon2020 is het grootste Europese programma in Nederland en succes in het programma wordt mede bepaald of een provincie een universiteit binnen haar provinciegrenzen heeft en hoeveel dit er dan zijn. Door de benchmark ook exclusief Horizon2020 uit te voeren is een uitgebreidere vergelijking tussen provincies mogelijk.

2.5 Multiplier

Deze inventarisatie gaat uit van verleende subsidie binnen de Europese programma's. De projectenomvang is in werkelijkheid groter, omdat voor de meeste programma's geldt dat slechts een deel van de projectkosten uit (Europese) subsidie wordt gefinancierd.

Voor de berekening van de multiplier is op basis van ervaringscijfers per programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze percentages in een gemiddelde multiplier per programma. Deze zijn weergegeven in bijlage 1.

De huidige multiplier voor Noord-Holland bedraagt **1,46**. De investeringsimpuls aan totale projectkosten van Noord-Hollandse organisaties bedraagt op basis van deze multiplier **€ 1.996.228.404**.

2.6 Toebedeling financiering

Subsidie wordt aan een locatie toegerekend op basis van adresgegevens zoals aanwezig in de programmadatabases. Dit houdt in dat bijvoorbeeld alle financiering die TNO ontvangt binnen Horizon2020 wordt toegeschreven aan Den Haag. Dit komt doordat in Den Haag het hoofdkantoor van TNO gevestigd is en daardoor alle TNO-projecten in de Horizon2020-database aan dit postadres worden gekoppeld. Het is voor ERAC onmogelijk te achterhalen in welke TNO-vestiging de werkzaamheden daadwerkelijk uitgevoerd worden en daarom wordt Den Haag aangehouden als projectplaats in de monitoring.

Hiernaast wordt binnen Interreg soms met voucherregelingen gewerkt. Dit houdt in dat Europees geld eerst terecht komt bij een intermediaire organisatie die dit geld vervolgens weer verdeelt over andere partijen. Deze partijen zijn niet bij ons bekend, dit komt doordat in de openbare database alleen de primaire ontvanger van de middelen wordt benoemd. Bij voucherregelingen is dit de intermediaire organisatie. Dit houdt in dat in de monitoring ook slechts melding gemaakt wordt van deze intermediair en het totale bedrag aan financiering aan deze organisatie wordt toegeschreven.

2.7 Doorontwikkeling monitoringsysteem

Er vindt **continu inhoudelijke toetsing** van het monitoringsysteem plaats. Deze toetsing is onder andere mogelijk door contacten die ERAC heeft met de provincies of met subsidieverstrekkers. Regelmatig wordt met deze informatie de database aangescherpt. Het is hierdoor mogelijk dat een subsidiebedrag wordt gerectificeerd, of dat een eerder gekozen categorisering wijzigt, bijvoorbeeld van topsector Chemie naar HTSM. Dit alles met als doel om op het moment van rapportage het monitoringsysteem zo goed mogelijk inzicht te laten geven in de verleende Europese subsidie in het onderzoeksgebied.

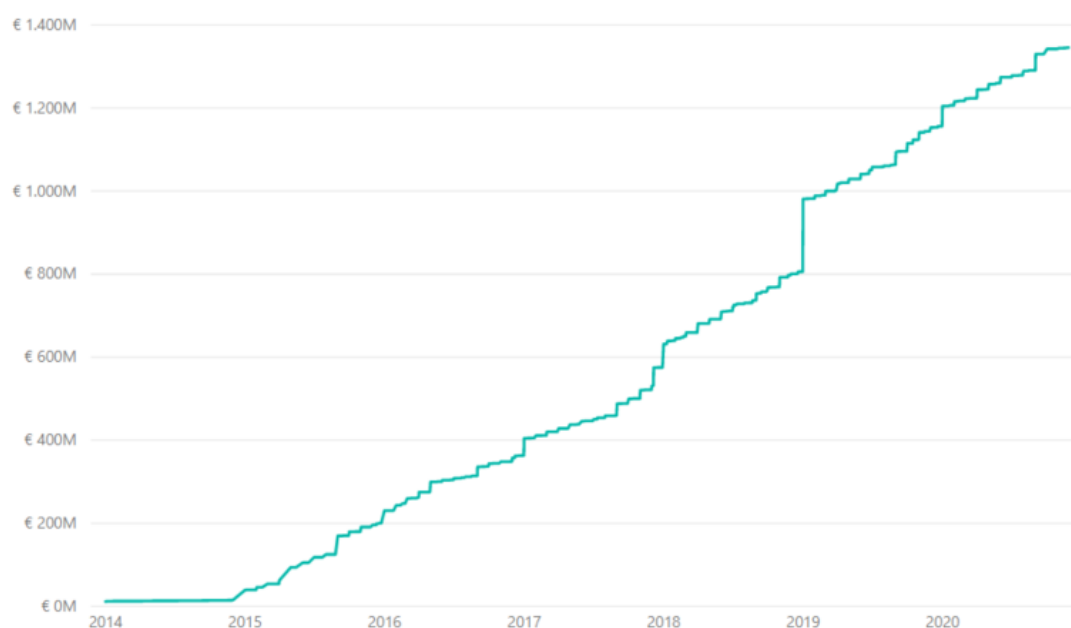
drie

Stand van verleende Europese subsidie per 1 december 2020 – inclusief categorisering

3.1 Inleiding

Per peildatum 1 december 2020 is er binnen **3.615 projecten** in totaal ruim **1,3 miljard euro** aan Europese subsidie toegekend aan organisaties in Noord-Holland. De toename sinds de vorige inventarisatie (peildatum 1 juli 2020) omvat meer dan 300 projecten en 100 miljoen euro.

Van ieder project is een 'database-startdatum' vastgelegd. Indien beschikbaar is dit de datum van de verleningsbeschikking. Als alternatief wordt de startdatum van het project gebruikt, of anders de datum van vastlegging in de database. Op basis van deze data kan de ontwikkeling van de toekenningen van Europese subsidie in de tijd worden weergegeven. In figuur 1 is de ontwikkeling voor Noord-Hollandse organisaties weergegeven.

Figuur 1: Cumulatieve groei toegekende Europese subsidie in de provincie Noord-Holland

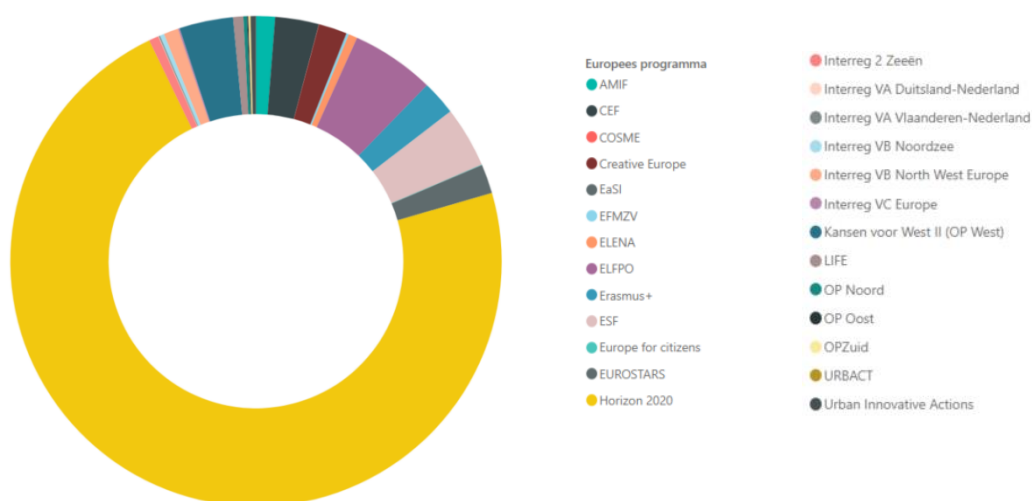
In de tabellen die volgen wordt onder 'Aantal projecten' het aantal unieke projecten verstaan waarin minimaal één Noord-Hollandse organisatie deelneemt. Het bedrag bij 'Europese subsidie' betreft het totale volume aan verleende subsidie aan de organisaties in Noord-Holland voor deze projecten.

3.2 Europese subsidie en aantal projecten naar Europees programma

In deze paragraaf zijn de resultaten in subsidie en aantallen projecten naar Europees programma weergegeven. Het totaaloverzicht wordt gegeven in tabel 1. Tabel 2 geeft een nadere uitsplitsing van de subsidie binnen Horizon2020, het subsidieprogramma waaruit de meeste Europese middelen worden verworven. Tabel 3 geeft per programma de gemiddelde Europese subsidie in subsidie op organisatieniveau weer.

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	219	6,06%	€ 75.191.356	5,50%
Interreg 2 Zeeën	19	0,53%	€ 8.702.366	0,64%
Interreg VA Duitsland-Nederland	12	0,33%	€ 483.722	0,04%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	11	0,30%	€ 1.207.557	0,09%
Interreg VB Noordzee	13	0,36%	€ 3.953.887	0,29%
Interreg VB North West Europe	22	0,61%	€ 13.171.616	0,96%
Kansen voor West II (OP West)	76	2,10%	€ 48.459.500	3,54%
OP Noord	11	0,30%	€ 3.189.817	0,23%
OP Oost	15	0,41%	€ 1.259.621	0,09%
OPZuid	18	0,50%	€ 1.668.966	0,12%
Subtotaal regionaal	416	11,51%	€ 157.288.409	11,50%
AMIF	17	0,47%	€ 17.043.823	1,25%
EFMZV	116	3,21%	€ 2.036.024	0,15%
ESF	1.013	28,02%	€ 54.956.208	4,02%
Subtotaal nationaal	1.146	31,70%	€ 74.036.054	5,41%
CEF	30	0,83%	€ 39.295.774	2,87%
COSME	3	0,08%	€ 191.684	0,01%
Creative Europe	215	5,95%	€ 25.494.743	1,86%
EaSI	4	0,11%	€ 309.792	0,02%
ELENA	3	0,08%	€ 7.933.565	0,58%
Erasmus+	242	6,69%	€ 31.199.400	2,28%
Europe for citizens	25	0,69%	€ 476.979	0,03%
EUROSTARS	81	2,24%	€ 26.218.668	1,92%
Horizon 2020	1.426	39,45%	€ 989.095.047	72,34%
Interreg VC Europe	7	0,19%	€ 1.468.135	0,11%
LIFE	13	0,36%	€ 9.152.059	0,67%
URBACT	3	0,08%	€ 305.172	0,02%
Urban Innovative Actions	1	0,03%	€ 4.814.248	0,35%
Subtotaal Europees	2.053	56,79%	€ 1.135.955.265	83,08%
Totaal	3.615	100,00%	€ 1.367.279.729	100,00%

Tabel 1: Aantal projecten en Europese subsidie per Europees programma

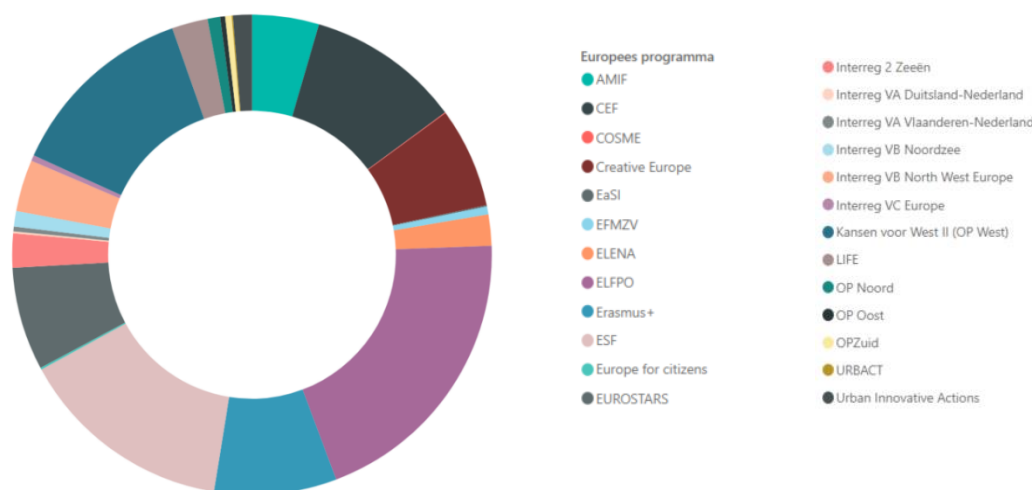

Figuur 2: Verdeling Europese subsidie naar Europees programma

Opmerkingen bij tabel 1 en figuur 2:

- De verhoudingen tussen de programma's is gelijk gebleven vergeleken met het peilmoment 1 juli 2020. Dit zelfde geldt voor de verdelingen naar regioorgaan.
- Eurostars is het programma dat relatief gezien het meest is toegenomen in subsidies en aantallen projecten: 2 procent in aantallen projecten en 1 procent in verleende euro's.

Om beter inzicht te krijgen in de verhoudingen tussen de Europese programma's exclusief het Europees programma Horizon2020 is figuur 3 toegevoegd. Deze figuur weergeeft de verdeling van de Europese subsidie naar Europees programma gecorrigeerd voor Horizon2020.

Figuur 3: Verdeling Europese subsidie naar Europees programma (gecorrigeerd voor Horizon2020)

Horizon 2020 - Call	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Horizon 2020 - COFUND	4	0,28%	€ 2.026.502	0,20%
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	157	11,01%	€ 34.925.498	3,53%
Horizon 2020 - ERC Grant	174	12,20%	€ 253.679.626	25,65%
Horizon 2020 - Innovation Action	189	13,25%	€ 125.863.135	12,73%
Horizon 2020 - Marie Curie	287	20,13%	€ 88.051.831	8,90%
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	549	38,50%	€ 448.555.867	45,35%
Horizon 2020 - SME	64	4,49%	€ 34.988.215	3,54%
Horizon 2020 - overig	2	0,14%	€ 1.004.373	0,10%
Totaal	1.426	100,00%	€ 989.095.047	100,00%

Tabel 2: Aantal projecten en Europese subsidie binnen het programma Horizon2020

Europees programma	Gemiddelde Europese subsidie
Urban Innovative Actions	€ 4.814.248
ELENA	€ 2.644.522
AMIF	€ 1.002.578
CEF	€ 913.855
Horizon 2020	€ 594.766
LIFE	€ 457.603
Interreg 2 Zeeën	€ 395.562
Interreg VB North West Europe	€ 365.878
ELFPO	€ 343.340
EUROSTARS	€ 312.127
OP Noord	€ 199.364
Kansen voor West II (OP West)	€ 185.669
Interreg VC Europe	€ 183.517
Interreg VB Noordzee	€ 152.073
Erasmus+	€ 128.923
Creative Europe	€ 115.885
URBACT	€ 101.724
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	€ 86.254
EaSI	€ 77.448
OP Oost	€ 74.095
OPZuid	€ 72.564
COSME	€ 63.895
ESF	€ 48.123
Interreg VA Duitsland-Nederland	€ 34.552
EFMZV	€ 17.552
Europe for citizens	€ 17.035

Tabel 3: Gemiddelde subsidie op organisatieniveau per Europees programma

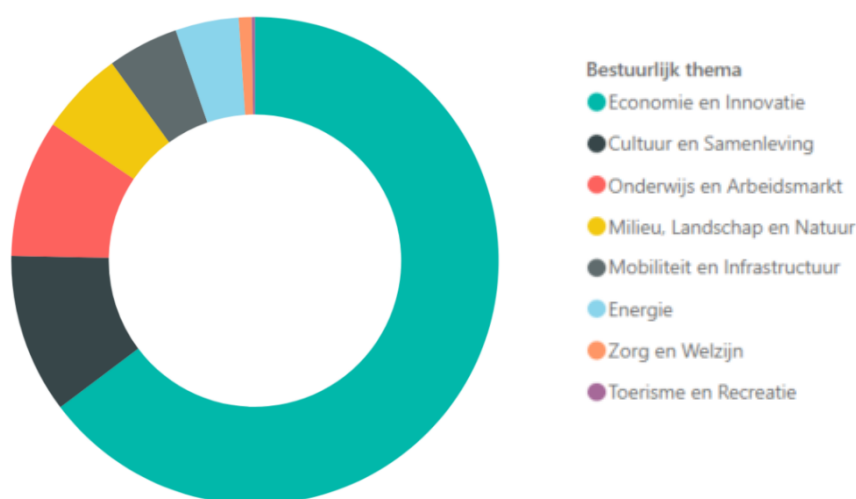
Opmerking bij tabel 3:

- Organisaties die participeren in de Europese programma's Urban Innovative Actions (UIA), ELENA en CEF, ontvangen relatief gezien veel Europese subsidie per project. Belangrijk om hierbij op te merken is dat onder UIA slechts een project is goedgekeurd met Noord-Hollandse partners. Het is dus lastig spreken van een gemiddelde.
- Organisaties die participeren in de programma's ESF en Europe for citizens ontvangen relatief weinig Europese subsidie per deelname.
- De verklaring voor deze verschillen ligt in het type uitgaven binnen deze projecten: voornamelijk out-of-pocketkosten voor (energie-)infrastructuur, meestal na grootschalige aanbestedingen, versus voornamelijk loonkosten voor begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

3.3 Europese subsidie naar bestuurlijk thema

Bestuurlijk thema	Aantal Projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	416	11,51%	€ 144.741.818	10,59%
Economie en Innovatie	1.538	42,54%	€ 885.021.611	64,73%
Energie	120	3,32%	€ 57.568.035	4,21%
Milieu, Landschap en Natuur	120	3,32%	€ 76.234.342	5,58%
Mobiliteit en Infrastructuur	68	1,88%	€ 64.345.731	4,71%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	1.303	36,04%	€ 124.772.798	9,13%
Toerisme en Recreatie	18	0,50%	€ 2.911.482	0,21%
Zorg en Welzijn	32	0,89%	€ 11.683.911	0,85%
Totaal	3.615	100,00%	€ 1.367.279.729	100,00%

Tabel 4: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema

Figuur 4: Verdeling Europese subsidie naar bestuurlijk thema

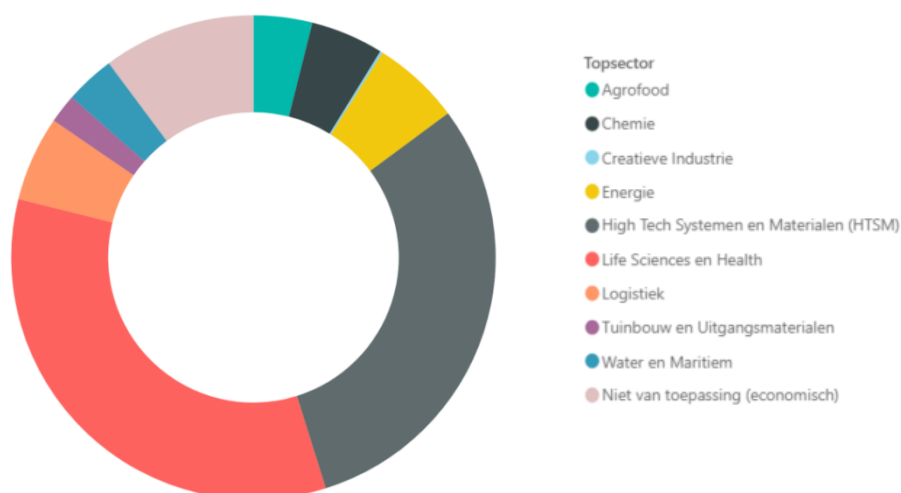
Opmerking bij tabel 4 en figuur 4:

- De verhoudingen tussen de verschillende bestuurlijke thema's zijn grotendeels gelijk ten opzichte van het peilmoment 1 juli 2020.

3.4 Europese subsidie naar topsector

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	246	6,80%	€ 39.770.254	2,91%
Chemie	55	1,52%	€ 49.369.996	3,61%
Creatieve Industrie	4	0,11%	€ 1.720.404	0,13%
Energie	121	3,35%	€ 59.973.584	4,39%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	398	11,01%	€ 307.961.072	22,52%
Life Sciences en Health	501	13,86%	€ 342.351.767	25,04%
Logistiek	70	1,94%	€ 57.850.882	4,23%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	40	1,11%	€ 19.619.336	1,43%
Water en Maritiem	165	4,56%	€ 33.658.315	2,46%
Niet van toepassing (economisch)	155	4,29%	€ 103.393.281	7,56%
Subtotaal	1.755	48,55%	€ 1.015.668.889	74,28%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	1.860	51,45%	€ 351.610.840	25,72%
Totaal	3.615	100,00%	€ 1.367.279.729	100,00%

Tabel 5: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector

Figuur 5: Verdeling Europese subsidie naar topsector (excl. 'Niet gecategoriseerd')

Opmerkingen bij tabel 5 en figuur 5:

- Iets meer dan de helft van de projecten is niet toe te schrijven aan één van de topsectoren.
- Het aandeel 'Life Sciences & Health' is relatief gezien het meest gestegen ten opzichte van het vorige peilmoment.

3.5 Subsidie naar Grand Societal Challenge

Grand Societal Challenge	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Europa in veranderende wereld: inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen	2.278	63,02%	€ 677.175.137	49,53%
Gezondheid, demografische veranderingen en welzijn	510	14,11%	€ 345.134.742	25,24%
Intelligent, groen en geïntegreerd vervoer	79	2,19%	€ 69.605.732	5,09%
Klimaatactie, milieu, hulpbronefficiëntie en grondstoffen	183	5,06%	€ 125.083.422	9,15%
Veilige samenlevingen: bescherming van vrijheid en veiligheid van Europa en de Europese burgers	45	1,24%	€ 23.865.299	1,75%
Veilige, schone en efficiënte energie	117	3,24%	€ 54.223.789	3,97%
Voedselveiligheid, duurzame landbouw en bosbouw, onderzoek voor zee-, kust- en binnenwater en de bio-economie	403	11,15%	€ 72.191.608	5,28%
Totaal	3.615	100,00%	€ 1.367.279.729	100,00%

Tabel 6: Aantal projecten en Europese subsidie per Grand Societal Challenge

Figuur 6: Verdeling Europese subsidie naar Grand Societal Challenge

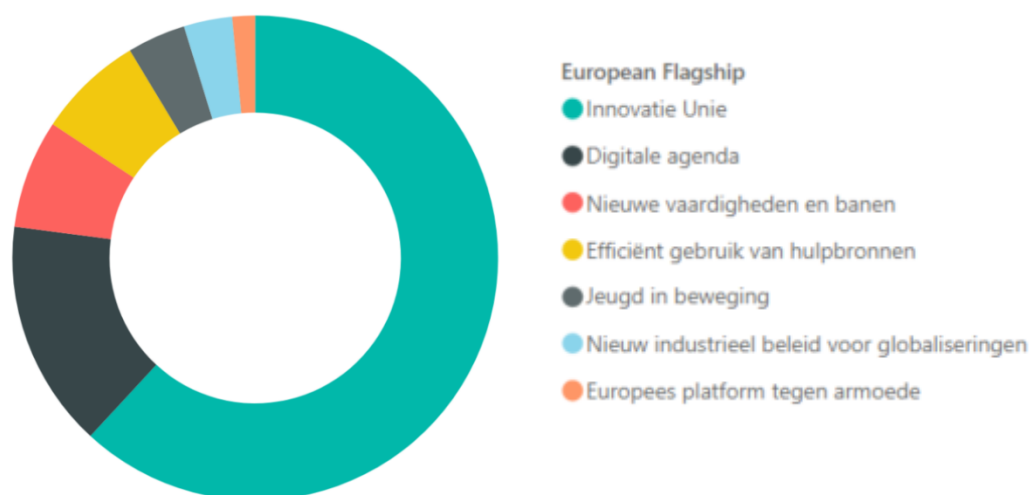
Opmerkingen bij tabel 6 en figuur 6:

- De Grand Societal Challenge 'Europa in veranderende wereld: inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen' is zowel in aantal projecten als in verleende Europese subsidie nog steeds de grootste categorie. Dit is een categorie gericht op innovatie en op de maatschappij, waardoor veel projecten hieronder vallen.

3.6 Subsidie naar European Flagship

European Flagship	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Digitale agenda	167	4,62%	€ 207.662.571	15,19%
Efficiënt gebruik van hulpbronnen	174	4,81%	€ 96.658.330	7,07%
Europees platform tegen armoede	30	0,83%	€ 20.779.109	1,52%
Innovatie Unie	1.550	42,88%	€ 846.027.753	61,88%
Jeugd in beweging	325	8,99%	€ 53.127.267	3,89%
Nieuw industrieel beleid voor globalisering	20	0,55%	€ 44.048.189	3,22%
Nieuwe vaardigheden en banen	1.349	37,32%	€ 98.976.510	7,24%
Totaal	3.615	100,00%	€ 1.367.279.729	100,00%

Tabel 7: Aantal projecten en Europese subsidie per European Flagship

Figuur 7: Verdeling Europese subsidie naar European Flagship

Opmerkingen bij tabel 7 en figuur 7:

- Een relatief groot deel (37,32%) van het totaal aantal projecten is gecategoriseerd als 'Nieuwe vaardigheden en banen' terwijl een relatief veel kleiner deel (7,24%) van het totaal aan Europese subsidie terecht komt bij dit thema. Een verklaring hiervoor is dat veel projecten onder dit thema een kleine projectomvang hebben.
- De European Flagship 'Innovatie Unie' is nog steeds de grootste categorie gelet op het aantal projecten en verworven Europese subsidie. Veel Europese programma's zijn gericht op innovatie, waardoor het niet verwonderlijk is dat veel projecten onder deze European Flagship zijn gecategoriseerd.

3.7 Europese subsidie geografisch uitgesplitst

In deze paragraaf wordt de verleende Europese subsidie weergegeven naar Noord-Hollandse COROP-regio en gemeente. Voor de COROP-regio's worden de cijfers gepresenteerd in zowel tabel- (ook gecorrigeerd naar Horizon2020) kaart-, als figuurvorm. De verdeling van de verleende Europese subsidie per gemeente is weergegeven in kaartvorm.

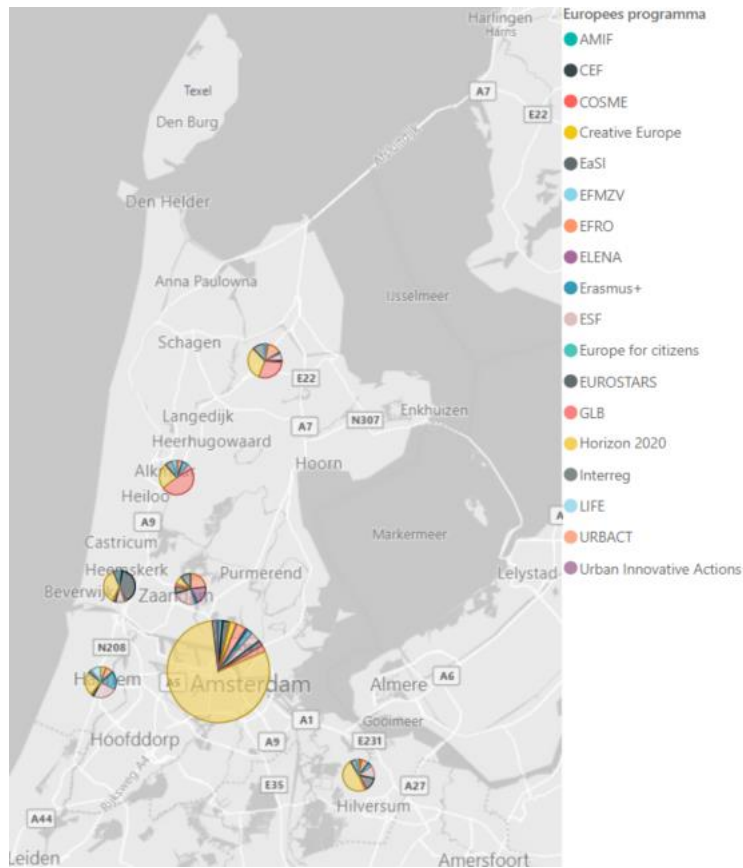
COROP-regio	Europese subsidie	Percentage
Agglomeratie Haarlem	€ 12.086.643	0,88%
Alkmaar en omgeving	€ 67.491.283	4,94%
Groot-Amsterdam	€ 1.164.113.945	85,14%
Het Gooi en Vechtstreek	€ 25.189.689	1,84%
IJmond	€ 27.763.561	2,03%
Kop van Noord-Holland	€ 61.845.299	4,52%
Zaanstreek	€ 8.789.308	0,64%
Totaal	€ 1.367.279.729	100,00%

Tabel 8: Financiering per COROP-regio

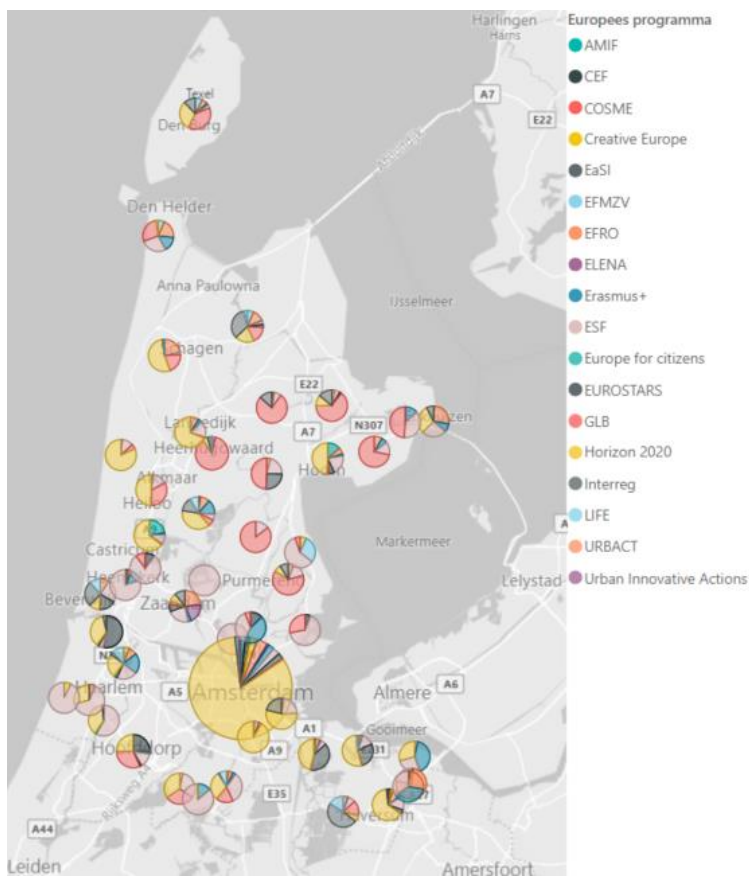
COROP-regio	Europese subsidie	Percentage
Agglomeratie Haarlem	€ 9.061.207	2,40%
Alkmaar en omgeving	€ 51.316.121	13,57%
Groot-Amsterdam	€ 236.954.345	62,66%
Het Gooi en Vechtstreek	€ 13.065.309	3,45%
IJmond	€ 17.610.357	4,66%
Kop van Noord-Holland	€ 42.130.031	11,14%
Zaanstreek	€ 8.047.312	2,13%
Totaal	€ 378.184.681	100,00%

Tabel 9: Financiering per COROP-regio (gecorrigeerd voor Horizon2020)

De overzichtskaarten geven achtereenvolgens de Europese subsidie per Noord-Hollandse COROP-regio (kaart 1) en per Noord-Hollandse gemeente (kaart 2) naar Europees programma weer.

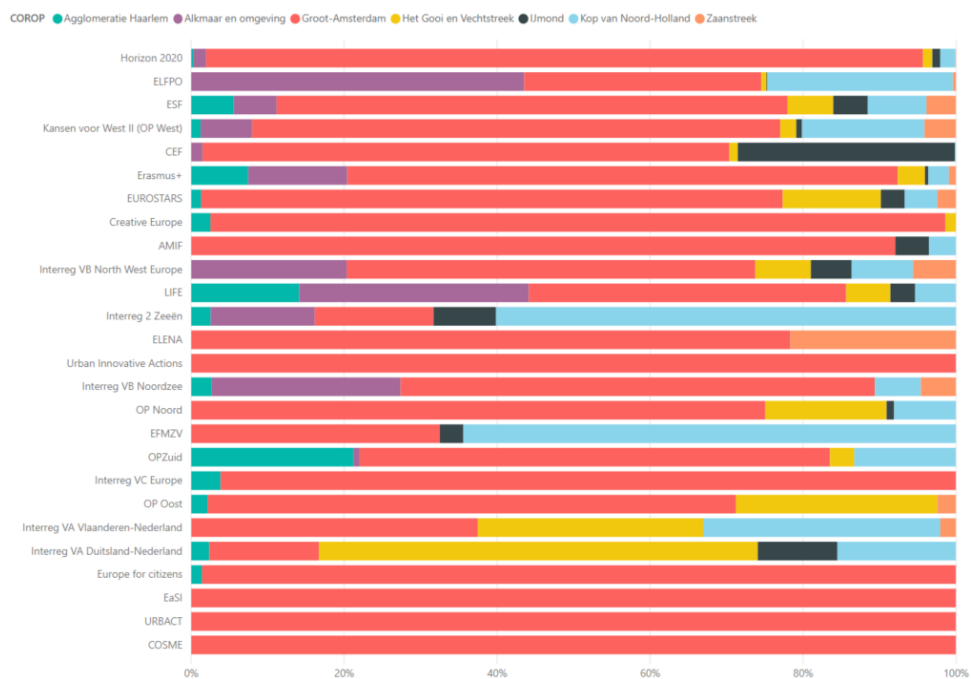

Kaart 1: Europese subsidie per Noord-Hollandse COROP-regio naar Europees programma

Kaart 2: Europese subsidie per Noord-Hollandse gemeente naar Europees programma

De verdeling van de verleende Europese subsidie per programma over de COROP-regio's is te zien in figuur 8.

Figuur 8: Verdeling Europese subsidie per Europees programma naar COROP-regio

vier Analyses

Dit hoofdstuk geeft een verdiepende analyse op de gegevens van Noord-Holland. Naast de cijfers die volgen uit de monitoringsdatabase worden ook de EIB-financiering (tabel 14) en de betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (tabel 15) uitgelicht.

4.1 Categorisering organisaties naar type begunstigden

Tabel 10 toont de verdeling van organisaties per type. In deze tabel is het aantal projectdeelnames en de bijbehorende Europese subsidie per type organisatie weergegeven. Het aantal deelnames ligt hoger dan het totaal aantal projecten. Dit komt doordat in sommige projecten meerdere Noord-Hollandse organisaties deelnemen.

Type organisatie	Project-deelnames	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Rijksoverheid	4	0,09%	€ 12.487.065	0,91%
Provincie	3	0,07%	€ 1.941.987	0,14%
Gemeente	213	5,02%	€ 62.979.427	4,61%
Waterschap	12	0,28%	€ 27.697.193	2,03%
Intermediaire organisatie	295	6,95%	€ 255.769.880	18,71%
NGO	75	1,77%	€ 22.322.834	1,63%
Openbare voorziening	73	1,72%	€ 31.622.034	2,31%
Overig publiek	86	2,03%	€ 25.203.948	1,84%
Subtotaal overheid	761	17,92%	€ 440.024.368	32,18%
MKB	1.118	26,33%	€ 232.424.071	17,00%
Groot bedrijf	445	10,48%	€ 60.328.563	4,41%
Landbouwbedrijf	209	4,92%	€ 24.090.989	1,76%
Culturele instelling	141	3,32%	€ 13.445.012	0,98%
Nutsbedrijf	15	0,35%	€ 2.550.690	0,19%
Geprivatiseerde voorziening	41	0,97%	€ 4.152.699	0,30%
Overig privaat	370	8,71%	€ 46.666.906	3,41%
Subtotaal bedrijfsleven	2.339	55,09%	€ 383.658.931	28,06%
Onderzoeksinstituten	249	5,86%	€ 88.074.520	6,44%
Universiteit	707	16,65%	€ 432.707.252	31,65%
HBO	44	1,04%	€ 9.264.646	0,68%
MBO	33	0,78%	€ 9.437.359	0,69%
Voortgezet onderwijs	54	1,27%	€ 2.701.373	0,20%
Primair onderwijs	54	1,27%	€ 1.234.840	0,09%
Overig onderwijs	5	0,12%	€ 176.441	0,01%
Subtotaal Onderzoek & opleiding	1.146	26,99%	€ 543.596.430	39,76%
Totaal	4.246	100,00%	€ 1.367.279.729	100,00%

Tabel 10: Verdeling organisaties naar organisatietypen

Opmerkingen bij tabel 10:

- De verhoudingen tussen de verschillende typen organisaties zijn ten opzichte van het vorige peilmoment gelijk gebleven.
- Het subtotaal bedrijfsleven is de grootste categorie in projectdeelnames. Dit komt vooral door de bedrijven die ondersteund worden binnen ESF. Dit zijn veelal kleine projecten met kleine steunbedragen per bedrijf. Het subtotaal onderzoek & opleiding is het grootst gemeten naar verworven Europese subsidie. Hier gaat het veelal om projectdeelnames van universiteiten of UMC's in Horizon2020. Deze projecten zijn veelal groot in omvang.

4.2 Top-10 Noord-Hollandse organisaties

Tabel 11 toont de organisaties uit Noord-Holland met de meeste projectdeelnames in de verschillende Europese programma's.

Organisatiernaam	Aantal projectdeelnames	Europese subsidie
Universiteit van Amsterdam	278	€ 188.153.054
Stichting VU	213	€ 131.031.795
Stichting Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium	110	€ 37.551.937
Academisch Medisch Centrum	103	€ 59.114.833
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen KNAW	100	€ 59.055.388
Stichting VUmc	89	€ 47.684.901
Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis	43	€ 30.485.110
Stichting Waag Society	33	€ 10.079.821
Stichting Energieonderzoek Centrum Nederland	31	€ 7.915.819
Gemeente Amsterdam	28	€ 36.243.785

Tabel 11: Top-10 Noord-Hollandse organisaties naar aantallen projectdeelnames

4.3 Gecreëerde werkgelegenheid

De cijfers uit tabel 12 zijn gebaseerd op de categorisering van ieder project naar één van de 21 categorieën in de EIM-rekentool. Uit deze tabel blijkt een totaal werkgelegenheidseffect van **23.079** fte door de verworven Europese subsidie.

Zoals in de tabel te zien is, worden voor enkele EIM-categorieën – ongeacht de projectomvang of andere specificaties – geen arbeidsplaatsen voorzien.

EIM-Categorie	Europese subsidie	FTE
Oprichten en uitbreiden kennisinstellingen	€ 221.567.692	4.992
Ontwikkelingen van technologie en innovatie in speerpuntsectoren	€ 839.638.838	9.432
Intensiveren van R&D-capaciteit in de regio	€ 6.859.309	37
Stimulering clustervorming in sectoren	€ 3.779.504	56
Ontwikkelen en stimuleren ict-toepassingen in MKB	€ 1.572.097	58
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het stimuleren van ondernemerschap in het MKB	€ 5.377.016	537

Bedrijfsgerichte maatregelen rond het faciliteren van ondernemerschap in het MKB	€ 1.425.599	63
Scholing en arbeidsmarkt	€ 138.376.909	7.903
Herinrichting landelijk gebied	€ 255.374	1
Bereikbaarheid van kenniscentra, hoogwaardige werklocaties en bovenregionale voorzieningen en toplocaties	€ 40.556.811	0
Verbetering toeristisch-recreatieve infrastructuur en voorzieningenniveau	€ 3.384.197	0
Bereikbaarheid en mobiliteit (geen infrastructuur)	€ 4.508.490	0
Verbetering milieukwaliteit	€ 55.860.943	0
Verbetering toeristisch-recreatief en cultureel voorzieningenniveau	€ 3.532.691	0
Kwaliteitsverbetering werklocaties	€ 105.199	0
Uitbreiding en modernisering cultureel aanbod	€ 40.479.059	0
Totaal	€ 1.367.279.729	23.079

Tabel 12: Europese subsidie en gecreëerde arbeidsplaatsen per EIM-categorie

4.4 Europese financiering door EIB

De EIB stelt leningen beschikbaar. In tabel 13 zijn deze leningen weergegeven. Deels als zogenaamde 'direct loans' (leningen direct aan leningnemers), deels indirect door middel van garantstellingen aan de *national promotional banks*. Directe leningen staan in de database op basis van locatie leningnemer. De bedragen via de national promotional banks worden toegerekend aan de provincies op basis van bruto regionaal product.

Naam	EIB-Bijdrage
A9 AMSTERDAM PPP	€ 14.755.511
A9 AMSTERDAM PPP	€ 334.689.073
A9 GAASPERDAMMERWEG MOTORWAY PPP	€ 200.650.000
AMSTERDAM AIRPORT SCHIPHOL CAPACITY EXPANSION	€ 175.000.000
AMSTERDAM AIRPORT SCHIPHOL CAPACITY EXPANSION	€ 175.000.000
AMSTERDAM PUBLIC TRANSPORT FLEET RENEWAL	€ 150.000.000
EIGEN HAARD HOUSING CORPORATION	€ 200.000.000
FUNDING CIRCLE P2P FACILITY	€ 50.000.000
FUNDING CIRCLE P2P FACILITY	€ 37.500.000
ICL RDI	€ 17.903.150
KLM REGIONAL FLEET RENEWAL PROGRAMME	€ 34.353.323
KLM REGIONAL FLEET RENEWAL PROGRAMME	€ 60.000.000
NOORDWEST HOSPITAL	€ 120.000.000
SEALOCK IJMUIDEN	€ 162.614.853
SPLIETHOFF SHIPPING RETROFIT	€ 36.976.444
SPLIETHOFF SHIPPING RETROFIT	€ 12.523.556
TERGOOI HILVERSUM HOSPITAL DEVELOPMENT	€ 70.000.000
VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM PHASE 2	€ 70.000.000
VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM PHASE 2	€ 17.500.000
WATER SUPPLY PROVINCE NORTH HOLLAND III	€ 100.000.000

Subtotaal directe leningen	€ 2.039.465.910
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 74.181.057
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 52.986.469
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 52.986.469
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 52.986.469
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 13.988.428
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 31.791.881
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 31.791.881
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 42.389.175
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 42.389.175
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 42.389.175
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 5.298.647
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 1.059.729
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 1.059.729
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 3.179.188
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 3.179.188
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 529.865
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 794.797
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 794.797
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 10.574.630
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 10.574.630
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 29.672.423
INNOVATIVE PROCESS TECHNOLOGIES	€ 1.907.513
KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 63.583.763
KWS SAAT RDI	€ 1.695.567
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 15.631.008
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 2.763.210
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 66.317.031
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 43.872.796
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 42.389.175
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 38.150.258
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 34.441.205
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 5.308.222
NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 21.194.588
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 84.778.351
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 52.986.469
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 8.477.835
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 16.955.670
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 4.238.918
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 10.597.294
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 21.194.588
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 37.090.528

RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 52.986.469
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 52.986.469
RABOBANK INNOVATION LOAN FOR SMES AND MIDCAPS I	€ 21.194.588
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 21.194.588
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 63.583.763
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 42.389.175
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 42.389.175
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 26.493.235
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 27.129.072
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 3.815.026
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 26.069.343
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 5.722.539
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 3.179.188
Subtotaal indirecte leningen	€ 1.467.304.422
Totaal	€ 3.506.770.332

Tabel 13: ELB-leningen

4.5 Betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid¹

Bijna 40% van de EU-begroting is gereserveerd voor landbouw, deze middelen worden beschikbaar gesteld via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Veruit de meeste betalingen uit het GLB zijn premies en vergoedingen. Deze betalingen verschillen wezenlijk van de overige subsidieprogramma's zoals aanwezig in de monitoringsdatabase, aangezien dat projectgebonden subsidies zijn. De betalingen uit het GLB kunnen hierdoor slechts voor een beperkt deel geïntegreerd worden in de database, daarom zijn de betalingen uit het GLB hier apart inzichtelijk gemaakt.

Het GLB kent twee pijlers. Vanuit de eerste pijler worden betalingen aan landbouwers gedaan uit het Europees Landbouw Garantie Fonds (ELGF). Directe betalingen vormen het overgrote deel van de uitgaven uit de eerste pijler. Dit betreft vooral basisbetalingen in de vorm een vaststaand bedrag per hectare grond. Ook kunnen landbouwers in aanmerking komen voor een vergroeningspremie om biodiversiteit te bevorderen. Daarnaast zijn er diverse directe betalingsregelingen beschikbaar, waaronder extra vergoedingen voor landbouwers onder de 41 jaar. Uit pijler 1 wordt verder markt- en prijsbeleid gefinancierd. Dit betreft met name betalingen voor marktmaatregelen, die de afgelopen jaren vooral in de tuinbouwsector zijn ingezet. In 2015 en 2016 zijn de betalingen voor heel Nederland toegenomen in verband met de Russische boycot. Deze betalingen waren vooral bedoeld om de tuinbouw, zuivel en varkensvleessector te steunen. In algemene zin is de omvang van de uitgaven op markt- en prijsbeleid de afgelopen jaren flink teruggebracht. Zo worden al een aantal jaren geen exportsubsidies meer uitgekeerd.

Pijler 2 richt zich op plattelandontwikkeling die gefinancierd wordt uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling (ELFPO). In Nederland zijn diverse maatregelen opgesteld voor aanvragen, waarbij in de uitvoering onderscheid is gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden maatregelen. De verleende subsidie van projecten

¹ Sinds het vorige peilmoment 1 juli 2020 zijn deze cijfers niet geactualiseerd omdat de nieuwste cijfers nog niet bekend zijn. De informatie weergegeven in dit hoofdstuk is dus hetzelfde als voorgaand peilmoment

gericht op niet-grondgebonden maatregelen zijn reeds in de database van het monitoringsysteem aanwezig (ELFPO).

ERAC heeft alle betalingen² uit het GLB in de huidige programmaperiode in beeld gebracht en gecategoriseerd. De betalingen aan Noord-Hollandse organisaties, voornamelijk landbouwers, vanuit het GLB zijn in tabel 14 per jaar per categorie weergegeven. De betalingen over 2017, 2018 en 2019 heeft ERAC per gemeente uit kunnen splitsen, zoals is weergegeven in tabel 15. De geografische verdeling van deze betalingen over de provincies is gebruikt om de betalingen uit 2015 en 2016 aan de provincies toe te rekenen. Deze waren namelijk wel per categorie, maar niet per locatie beschikbaar.

GLB-onderdeel	2015	2016	2017	2018	2019
Akkerbouw	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Basisbetaling	€ 45.325.612	€ 29.381.786	€ 28.611.370	€ 29.802.340	€ 30.172.082
Jonge landbouwers	€ -	€ 774.667	€ 942.200	€ 867.315	€ 963.827
Teruggave crisisreserve	€ 1.165.513	€ 551.541	€ 506.461	€ 536.544	€ 576.500
Veehouderij	€ 774.441	€ 77.153	€ 38.305	€ 72.387	€ 73.911
Vergroeningsbetaling	€ -	€ 12.444.268	€ 12.125.568	€ 12.651.538	€ 12.609.858
Totaal Directe betalingen	€ 47.265.566	€ 43.229.415	€ 42.223.904	€ 43.930.124	€ 44.396.179
Algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 1.349.996	€ 1.152.818	€ 257.757	€ 1.866.947	€ 711.948
Veehouderij	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ 72.966	€ 765.464	€ 963.889	€ 497	€ 1.372
Totaal Markt- en prijsbeleid	€ 1.422.963	€ 1.918.282	€ 1.221.646	€ 1.867.443	€ 713.320
Totaal Pijler 1	€ 48.688.529	€ 45.147.697	€ 43.445.550	€ 45.797.567	€ 45.109.499
Grondgebonden	€ 2.682.767	€ 1.832.442	€ 5.468.267	€ 6.243.286	€ 6.825.668
Niet-grondgebonden*	€ 1.172.866	€ 801.117	€ 3.476.004	€ 20.774.160	€ 5.463.890
Totaal Plattelandsbeleid	€ 3.855.633	€ 2.633.558	€ 8.944.271	€ 27.017.446	€ 12.289.557
Totaal Pijler 2	€ 3.855.633	€ 2.633.558	€ 8.944.271	€ 27.017.446	€ 12.289.557
Eindtotaal	€ 52.544.162	€ 47.781.255	€ 52.389.821	€ 72.815.013	€ 57.399.057

Tabel 14: Betalingen vanuit het GLB aan Noord-Hollandse organisaties per jaar

* Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database

² Let op: dit verschilt van de bedragen in de overall database, waar de verleende subsidie is vastgelegd

Uit tabel 14 blijkt dat de basisbetalingen in Noord-Holland veruit de grootste uitgavencategorie van het GLB is. De vergroeningsmaatregelen zijn in Noord-Holland, net als in de rest van Nederland, significant. Vanaf 2016 ontvangen Noord-Hollandse organisaties hier jaarlijks meer dan € 12 miljoen voor.

Gemeente	Organisaties	Betalingen	Europese subsidie
Aalsmeer	8	55	€ 355.728
Alkmaar	173	1.322	€ 9.800.271
Amstelveen	27	222	€ 2.890.005
Amsterdam	58	420	€ 6.248.856
Beemster	147	1.174	€ 6.564.857
Bergen (NH.)	78	630	€ 2.580.784
Beverwijk	6	35	€ 379.854
Blaricum	8	56	€ 108.074
Bloemendaal	7	34	€ 129.855
Castricum	36	307	€ 1.659.200
Den Helder	33	255	€ 1.121.212
Diemen	1	9	€ 9.423
Drechterland	158	1.160	€ 4.773.029
Edam-Volendam	80	613	€ 23.006.223
Enkhuizen	9	69	€ 228.218
Gooise Meren	23	192	€ 954.113
Haarlem	11	39	€ 196.841
Haarlemmermeer	187	1.487	€ 9.377.848
Heemskerk	21	120	€ 314.417
Heemstede	2	20	€ 57.853
Heerhugowaard	61	419	€ 3.132.795
Heiloo	22	176	€ 748.755
Hilversum	15	86	€ 405.049
Hollands Kroon	627	4.969	€ 31.071.771
Hoorn	9	44	€ 1.572.684
Huizen	3	12	€ 14.944
Koggenland	200	1.485	€ 7.862.537
Landsmeer	27	207	€ 1.118.876
Langedijk	35	223	€ 1.122.029
Laren	2	12	€ 74.423
Medemblik	312	2.151	€ 8.493.806
Oostzaan	19	146	€ 418.279
Opmeer	84	690	€ 6.805.071
Ouder-Amstel	33	284	€ 1.667.598
Purmerend	4	33	€ 9.710.166
Schagen	356	2.462	€ 10.962.394
Stede Broec	46	326	€ 1.372.944

Texel	185	1.482	€ 11.382.926
Uitgeest	25	189	€ 1.273.760
Uithoorn	12	79	€ 296.151
Velsen	9	67	€ 254.660
Waterland	100	762	€ 4.023.574
Weesp	33	289	€ 1.255.732
Wijdemeren	50	371	€ 1.313.263
Wormerland	54	456	€ 2.649.575
Zaanstad	67	518	€ 2.843.465
Zandvoort	0	0	€ 0
Totaal	3.463	26.157	182.603.891

Tabel 15: Betalingen GLB in Noord-Holland per gemeente periode 2017-2019

Vanuit het GLB is in deze programmaperiode **€ 282,9 miljoen** aan betalingen verricht aan Noord-Hollandse organisaties, met name landbouwers. Het betreft hier netto betalingen, omdat ook rekening is gehouden met negatieve betalingen zoals heffingen en terugbetalingen. Omdat de verleende subsidie van de niet-grondgebonden maatregelen al in de overall database aanwezig is (onder ELFPO), dienen de bedragen uit deze categorie buiten beschouwing te worden gelaten bij in beeld brengen van de additionele betalingen t.o.v. de overall database. Daardoor kan gesteld worden dat naast de projectgebonden subsidies Noord-Holland in de programmaperiode tot en met 2019 ruim **€ 259,9 miljoen** aan landbouw gerelateerde betalingen heeft ontvangen.

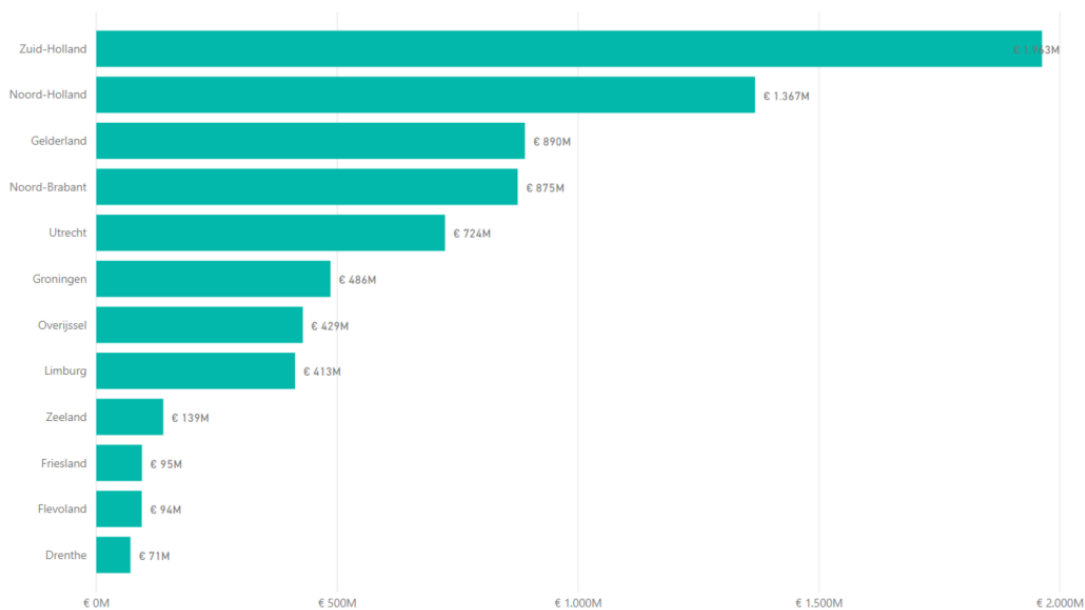
vijf Benchmarking

ERAC beschikt over een landelijke database van de verleende Europese subsidie in Nederland. Hierdoor is een benchmark tussen alle twaalf de Nederlandse provincies mogelijk. De benchmark is zowel inclusief het programma Horizon2020 weergegeven als gecorrigeerd voor Horizon2020.

In de paragrafen hieronder is een benchmark weergegeven naar:

- Inwoneraantal (Europese subsidie per inwoner)
- Bruto regionaal product (Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP)
- Vergelijking programma's naar Europese, nationale en regionale regie

De totaal verleende Europese subsidie per Nederlandse provincie wordt weergegeven in figuur 9.

Figuur 9: Totaal verleende Europese subsidie per provincie

5.1 Vergelijking op inwoneraantal

Provincie	Europese subsidie per inwoner (gehele periode)	Europese subsidie per inwoner (per jaar)
Groningen	€ 833	€ 138
Utrecht	€ 564	€ 93
Zuid-Holland	€ 537	€ 89
Noord-Holland	€ 486	€ 81
Gelderland	€ 434	€ 72
Overijssel	€ 374	€ 62
Limburg	€ 369	€ 61
Zeeland	€ 364	€ 60
Noord-Brabant	€ 348	€ 58
Flevoland	€ 231	€ 38
Friesland	€ 147	€ 24
Drenthe	€ 144	€ 24

Tabel 16: Europese subsidie per inwoner

Provincie	Europese subsidie per inwoner (gehele periode)	Europese subsidie per inwoner (per jaar)
Groningen	€ 463	€ 77
Zeeland	€ 350	€ 58
Limburg	€ 232	€ 38
Zuid-Holland	€ 208	€ 34
Overijssel	€ 192	€ 32
Gelderland	€ 166	€ 28
Noord-Brabant	€ 139	€ 23
Noord-Holland	€ 134	€ 22
Flevoland	€ 133	€ 22
Utrecht	€ 115	€ 19
Friesland	€ 115	€ 19
Drenthe	€ 101	€ 17

Tabel 17: Europese subsidie per inwoner (gecorrigeerd voor Horizon2020)

5.2 Europese subsidie ten opzichte van het Bruto Regionaal Product

Provincie	Europese subsidie t.o.v. BRP (gehele periode)	Europese subsidie t.o.v. BRP (per jaar)
Groningen	1,89%	0,31%
Zuid-Holland	1,33%	0,22%
Gelderland	1,28%	0,21%
Utrecht	1,19%	0,20%
Zeeland	1,15%	0,19%
Overijssel	1,12%	0,19%
Limburg	1,07%	0,18%
Noord-Holland	0,94%	0,16%
Noord-Brabant	0,84%	0,14%
Flevoland	0,75%	0,12%
Drenthe	0,51%	0,08%
Friesland	0,51%	0,08%

Tabel 18: Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP

Provincie	Europese subsidie t.o.v. BRP (gehele periode)	Europese subsidie t.o.v. BRP (per jaar)
Zeeland	1,10%	0,18%
Groningen	1,05%	0,17%
Limburg	0,67%	0,11%
Overijssel	0,58%	0,10%
Zuid-Holland	0,51%	0,08%
Gelderland	0,49%	0,08%
Flevoland	0,43%	0,07%
Friesland	0,40%	0,07%
Drenthe	0,35%	0,06%
Noord-Brabant	0,33%	0,05%
Noord-Holland	0,26%	0,04%
Utrecht	0,24%	0,04%

Tabel 19: Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP (gecorrigeerd voor Horizon2020)

5.3 Verdeling programma's onder regionale, nationale en Europese regie

De benchmark naar de vergelijking tussen de programma's onder regionale, nationale en Europese regie laat een brede variatie zien in de verdeling van de verleende Europese euro's

over deze regieorganen. Het betreft hier de relatieve verdeling binnen een provincie, waardoor goed naar voren komt welke soort programma's voor een provincie belangrijk zijn.

Provincie	Regionale regie	Nationale regie	Europese regie
Drenthe	36,61%	16,51%	46,87%
Flevoland	31,61%	18,95%	49,44%
Friesland	28,23%	17,38%	54,39%
Gelderland	19,88%	5,22%	74,90%
Groningen	26,48%	12,62%	60,90%
Limburg	29,09%	7,22%	63,69%
Noord-Brabant	20,44%	6,05%	73,51%
Noord-Holland	11,50%	5,41%	83,08%
Overijssel	26,22%	7,04%	66,73%
Utrecht	8,19%	4,60%	87,21%
Zeeland	44,77%	7,90%	47,33%
Zuid-Holland	8,64%	15,56%	75,80%

Tabel 20: Vergelijking Europese programma's per regionale, nationale en Europese regie (alfabetisch, geen ranglijst)

Provincie	Europese regie	Nationale regie	Regionale regie
Drenthe	24,00%	23,62%	52,38%
Flevoland	12,07%	32,95%	54,98%
Friesland	41,78%	22,18%	36,03%
Gelderland	34,48%	13,63%	51,89%
Groningen	29,63%	22,72%	47,65%
Limburg	42,21%	11,49%	46,30%
Noord-Brabant	33,50%	15,19%	51,31%
Noord-Holland	38,83%	19,58%	41,59%
Overijssel	35,12%	13,74%	51,14%
Utrecht	37,49%	22,48%	40,03%
Zeeland	45,21%	8,22%	46,57%
Zuid-Holland	37,39%	40,26%	22,35%

Tabel 21: Vergelijking Europese programma's per regionale, nationale en Europese regie (alfabetisch, geen ranglijst) (gecorrigeerd voor Horizon2020)

Bijlagen

Bijlage 1

Berekening van de multiplier

Van veel Europese programma's zijn alleen de verstrekte subsidiebedragen bekend en niet de totale projectomvang. De totale omvang zou een beter beeld geven van de gehele impact van de geïnventariseerde projecten op Noord-Holland. Bovendien is per project de projectomvang noodzakelijk als input voor het berekenen van de werkgelegenheid. Op basis van ervaringen is per Europees programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze in de gemiddelde multiplier per programma, weergegeven in de tabellen 21, 22 en 23.

De gemiddelde multiplier voor alle projecten in Noord-Holland is berekend op **1,46**. Op basis van de totaal verleende Europese subsidie per programma in Noord-Holland en met gebruikmaking van de gemiddelde multiplier, geldt dat de investeringsimpuls aan totale projectkosten van Noord-Hollandse organisaties **€ 1.996.228.404** bedraagt. Wanneer de berekening uitgesplitst wordt naar regieorgaan, blijkt dat er sprake is van grote verschillen. De multiplier voor Europese programma's onder regionale regie bedraagt **2,71**, die voor Europese programma's onder nationale regie **2,00** en voor Europese programma's onder Europese regie geldt een multiplier van **1,25**.

Zoals te zien is, lokt een euro binnen een programma onder regionale regie meer overige investeringen uit dan programma's onder Europese regie zoals Horizon2020.

Europees programma	Multiplier
ELFPO	2,86
Interreg 2 Zeeën	2,00
Interreg VA Duitsland-Nederland	2,00
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	2,00
Interreg VB Noordzee	2,00
Interreg VB North West Europe	2,00
Kansen voor West II (OP West)	2,86
OP Noord	2,86
OP Oost	2,86
OPZuid	2,86
Gemiddelde multiplier	2,71

Tabel 21: Multiplier regionale regie per programma

Europees programma	Multiplier
AMIF	2,00
EFMZV	2,00
ESF	2,00
Gemiddelde multiplier	2,00

Tabel 22: Multiplier nationale regie per programma

Europees programma	Multiplier
CEF	2,22
COSME	1,43
Creative Europe	2,00
EaSI	1,14
ELENA	1,00
Erasmus+	1,00
Europe for citizens	2,00
EUROSTARS	2,00
Horizon 2020	1,18
Interreg VC Europe	1,48
LIFE	1,48
URBACT	2,00
Urban Innovative Actions	1,25
Gemiddelde multiplier	1,25

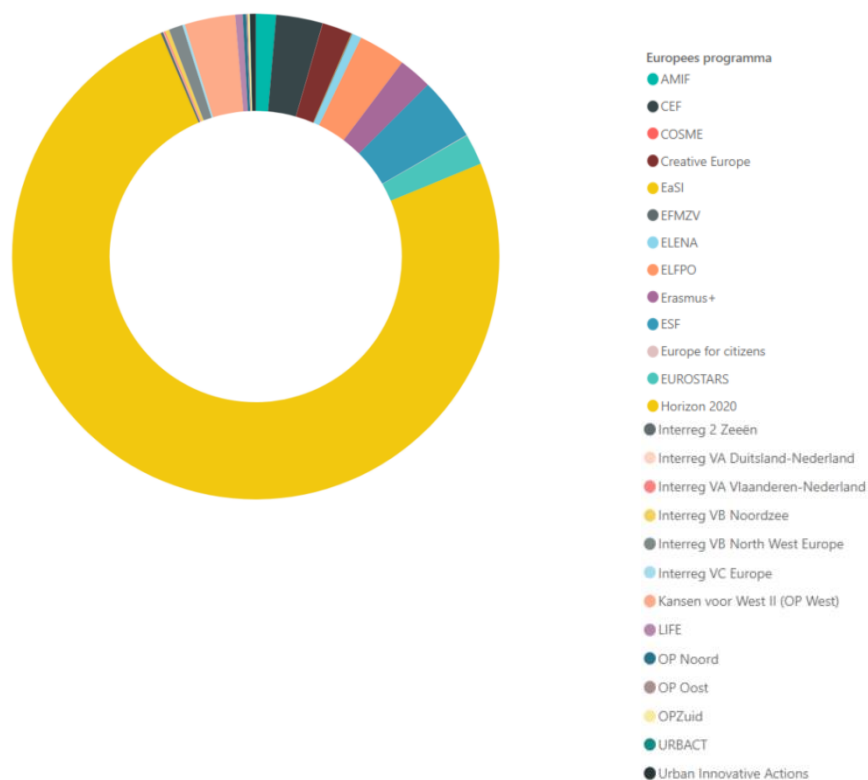
Tabel 23: Multiplier Europese regie per programma

Bijlage 2

Resultaten Metropoolregio Amsterdam

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	116	3,62%	€ 40.288.692	3,14%
Interreg 2 Zeeën	8	0,25%	€ 2.285.546	0,18%
Interreg VA Duitsland-Nederland	15	0,47%	€ 568.895	0,04%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	12	0,37%	€ 1.232.380	0,10%
Interreg VB Noordzee	13	0,41%	€ 3.552.539	0,28%
Interreg VB North West Europe	18	0,56%	€ 11.819.016	0,92%
Kansen voor West II (OP West)	71	2,21%	€ 43.104.532	3,36%
OP Noord	9	0,28%	€ 2.931.598	0,23%
OP Oost	17	0,53%	€ 1.282.007	0,10%
OPZuid	18	0,56%	€ 1.605.548	0,12%
Subtotaal regionaal	297	9,26%	€ 108.670.753	8,46%
AMIF	17	0,53%	€ 17.242.422	1,34%
EFMZV	7	0,22%	€ 713.633	0,06%
ESF	898	28,00%	€ 53.619.191	4,17%
Subtotaal nationaal	922	28,75%	€ 71.575.245	5,57%
CEF	30	0,94%	€ 39.635.675	3,09%
COSME	3	0,09%	€ 191.684	0,01%
Creative Europe	215	6,70%	€ 25.494.743	1,98%
EaSI	4	0,12%	€ 309.792	0,02%
ELENA	3	0,09%	€ 7.933.565	0,62%
Erasmus+	243	7,58%	€ 28.573.947	2,22%
Europe for citizens	28	0,87%	€ 485.729	0,04%
EUROSTARS	79	2,46%	€ 26.337.597	2,05%
Horizon 2020	1.359	42,38%	€ 961.675.687	74,87%
Interreg VC Europe	9	0,28%	€ 2.166.110	0,17%
LIFE	11	0,34%	€ 6.368.817	0,50%
URBACT	3	0,09%	€ 305.172	0,02%
Urban Innovative Actions	1	0,03%	€ 4.814.248	0,37%
Subtotaal Europees	1.988	61,99%	€ 1.104.292.764	85,97%
Totaal	3.207	100,00%	€ 1.284.538.762	100,00%

Tabel 24: Aantal projecten en Europese subsidie per Europees programma

Figuur 10: Verdeling Europese subsidie naar Europees programma

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	418	13,03%	€ 144.427.965	11,24%
Economie en Innovatie	1.311	40,88%	€ 854.790.507	66,54%
Energie	89	2,78%	€ 40.515.425	3,15%
Milieu, Landschap en Natuur	97	3,02%	€ 45.493.485	3,54%
Mobiliteit en Infrastructuur	69	2,15%	€ 65.734.396	5,12%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	1.189	37,08%	€ 120.810.327	9,40%
Toerisme en Recreatie	2	0,06%	€ 463.177	0,04%
Zorg en Welzijn	32	1,00%	€ 12.303.480	0,96%
Totaal	3.207	100,00%	€ 1.284.538.762	100,00%

Tabel 25: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	167	5,21%	€ 38.635.595	3,01%
Chemie	55	1,71%	€ 49.289.100	3,84%
Creatieve industrie	5	0,16%	€ 2.075.654	0,16%
Energie	88	2,74%	€ 44.428.234	3,46%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	391	12,19%	€ 302.553.162	23,55%
Life Sciences en Health	500	15,59%	€ 336.300.956	26,18%
Logistiek	64	2,00%	€ 56.187.231	4,37%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	33	1,03%	€ 16.559.965	1,29%
Water en Maritiem	48	1,50%	€ 29.480.929	2,30%
Niet van toepassing (economisch)	150	4,68%	€ 101.404.394	7,89%
Subtotaal	1.501	46,80%	€ 976.915.220	76,05%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	1.706	53,20%	€ 307.623.542	23,95%
Totaal	3.207	100,00%	€ 1.284.538.762	100,00%

Tabel 26: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector

Organisatiename	Aantal project-deelnames	Europese subsidie
Universiteit van Amsterdam	278	€ 188.153.054
Stichting VU	213	€ 131.031.795
Stichting Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium	110	€ 37.551.937
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen KNAW	103	€ 59.114.833
Academisch Medisch Centrum	100	€ 59.055.388
Stichting VUmc	89	€ 47.684.901
Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis	43	€ 30.485.110
Stichting Waag Society	33	€ 10.079.821
Gemeente Amsterdam	28	€ 36.243.785
Stichting Egi	27	€ 15.862.908

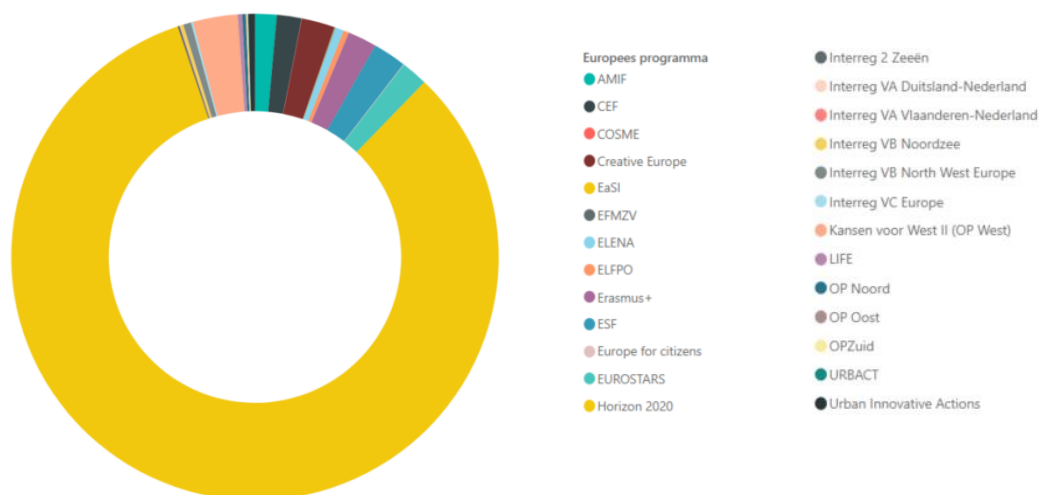
Tabel 27: Top-10 organisaties naar aantallen projectdeelnames en Europese subsidie

Bijlage 3

Resultaten Gemeente Amsterdam

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	10	0,47%	€ 4.106.257	0,38%
Interreg 2 Zeeën	5	0,23%	€ 1.351.305	0,12%
Interreg VA Duitsland-Nederland	4	0,19%	€ 69.463	0,01%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	3	0,14%	€ 362.141	0,03%
Interreg VB Noordzee	8	0,37%	€ 2.451.672	0,22%
Interreg VB North West Europe	12	0,56%	€ 5.749.944	0,53%
Kansen voor West II (OP West)	48	2,24%	€ 32.510.831	2,97%
OP Noord	4	0,19%	€ 2.356.576	0,22%
OP Oost	8	0,37%	€ 735.792	0,07%
OPZuid	10	0,47%	€ 892.190	0,08%
Subtotaal regionaal	112	5,22%	€ 50.586.170	4,62%
AMIF	15	0,70%	€ 15.692.850	1,43%
EFMZV	1	0,05%	€ 375.000	0,03%
ESF	321	14,95%	€ 24.083.512	2,20%
Subtotaal nationaal	337	15,70%	€ 40.151.362	3,67%
CEF	19	0,88%	€ 17.934.476	1,64%
COSME	3	0,14%	€ 191.684	0,02%
Creative Europe	195	9,08%	€ 24.186.798	2,21%
EaSI	4	0,19%	€ 309.792	0,03%
ELENA	2	0,09%	€ 6.214.205	0,57%
Erasmus+	138	6,43%	€ 21.012.306	1,92%
Europe for citizens	23	1,07%	€ 448.299	0,04%
EUROSTARS	59	2,75%	€ 19.353.761	1,77%
Horizon 2020	1.237	57,62%	€ 904.238.510	82,62%
Interreg VC Europe	6	0,28%	€ 1.411.671	0,13%
LIFE	8	0,37%	€ 3.274.031	0,30%
URBACT	3	0,14%	€ 305.172	0,03%
Urban Innovative Actions	1	0,05%	€ 4.814.248	0,44%
Subtotaal Europees	1.698	79,09%	€ 1.003.694.952	91,71%
Totaal	2.147	100,00%	€ 1.094.432.484	100,00%

Tabel 28: Aantal projecten en Europese subsidie per Europees programma

Figuur 11: Verdeling Europese subsidie naar Europees programma

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	388	18,07%	€ 139.442.373	12,74%
Economie en Innovatie	1.048	48,81%	€ 759.332.441	69,38%
Energie	64	2,98%	€ 30.129.664	2,75%
Milieu, Landschap en Natuur	70	3,26%	€ 32.066.810	2,93%
Mobiliteit en Infrastructuur	44	2,05%	€ 39.162.818	3,58%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	506	23,57%	€ 83.685.426	7,65%
Toerisme en Recreatie	1	0,05%	€ 23.400	0,00%
Zorg en Welzijn	26	1,21%	€ 10.589.552	0,97%
Totaal	2.147	100,00%	€ 1.094.432.484	100,00%

Tabel 29: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	48	2,24%	€ 15.712.895	1,44%
Chemie	46	2,14%	€ 47.661.356	4,35%
Creatieve industrie	3	0,14%	€ 1.337.779	0,12%
Energie	65	3,03%	€ 35.331.170	3,23%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	317	14,76%	€ 271.100.643	24,77%
Life Sciences en Health	460	21,43%	€ 312.978.315	28,60%
Logistiek	48	2,24%	€ 33.029.011	3,02%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	26	1,21%	€ 13.493.965	1,23%
Water en Maritiem	32	1,49%	€ 15.764.924	1,44%
Niet van toepassing (economisch)	136	6,33%	€ 96.607.094	8,83%
Subtotaal	1.181	55,01%	€ 843.017.153	77,03%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	966	44,99%	€ 251.415.331	22,97%
Totaal	2.147	100,00%	€ 1.094.432.484	100,00%

Tabel 30: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector

Organisatiennaam	Aantal project-deelnames	Europese subsidie
Universiteit van Amsterdam	278	€ 188.153.054
Stichting VU	213	€ 131.031.795
Stichting Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium	110	€ 37.551.937
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen KNAW	103	€ 59.114.833
Academisch Medisch Centrum	100	€ 59.055.388
Stichting VUmc	89	€ 47.684.901
Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis	43	€ 30.485.110
Stichting Waag Society	33	€ 10.079.821
Gemeente Amsterdam	28	€ 36.243.785
Stichting Egi	27	€ 15.862.908

Tabel 31: Top-10 organisaties naar aantallen projectdeelnames

Van verkenning naar impact

Regionale ontwikkeling
Projecten en financiering
Europa
Innovation

www.erac.nl

Van verkenning naar impact

Regionale ontwikkeling
Projecten en financiering
Europa
Innovation

www.erac.nl